Arkiverfaringar etter kommunesamanslåing

Kontaktkonferanse Ålesund
31.mai.2016
Jan Husebø, seniorrådgjevar.
Vindafjord kommune

Vital og sentral

……Hvis man ikke kjenner fortiden, forstår man ikke nåtiden og egner seg ikke til å forme fremtiden……

Simone Weill

Vital og sentral

…det er lite å si om planleggingen av arkivfaglige oppgaver i forbindelse med sammanslåingen av kommune A og kommune B, rett og slett fordi dette fagfeltet ikke ble ansett som en funksjon det var nødvendig å ta med i planleggingen …..

«Kommunesammenslåinger og arkiv. Arkheion 1- 2005»

Vital og sentral

…av ca ein hyllemeter med arkivverdig materiale etter samanslåingsprosessen var der ikkje eit einaste dokument som omhandla framtidig arkivordning…..

«Rapport etter kommunesamanslåing XXXX»

Vital og sentral

…All erfaring viser at arkiva er sårbare når organisasjonar blir slått saman. Dersom ein ikkje har kontroll over situasjonen kan arkiva få redusert kvalitet eller arkivmateriale gå tapt…….

«Kommunesammensláing
og arkivspørsmål - 2005»

Vital og sentral

ÅPNET MØTET: Aase Simonsen (H) fra Karmøy åpnet møtet om kommunesammenslåing. FOTO: EINAR THO

Ni formannskap sammenslått

Mandag ettermiddag er formannskapene fra ni kommuner samlet på Tysværtunet for å diskutere kommunesammenslåing.

Einar Tho

Del 25 Tweet 0 g+1 0 Skriv ut Tips en venn

Publisert 19.01.2015 kl. 16:15 Oppdatert 19.01.2015 kl. 16:15

TYSVÆR: Det er formannskapene i Karmøy, Haugesund, Tysvær, Sveio, Vindafjord, Etne, Sauda, Suldal og Utsira som har møte

ANNONSE

Eit knusande nederlag for storkommune på Sunnmøre

Medan folket i Ålesund vil inn i ein storkommune, er svaret frå dei andre kommunane eit klart nei.

Folket på Sunnmøre har sagt sitt i dag gjennom folkeavstemming. Dei vil ikkje slå seg saman med Ålesund i ein storkommune.

Journalist
Malin Kjellstadli Korsnes

Journalist
Sissel Beate Brunstad
@SisselBrunstad

MER OM KOMMUNESAMANSLÅING I MØRE OG ROMSDAL

MER OM KOMMUNESAMMENSLÅING

Publisert 19.05.2016, kl. 23:03

……Hvis man ikke kjenner fortiden, forstår man ikke nåtiden og egner seg ikke til å forme fremtiden……

Simone Weill

Vital og sentral

Prosessløp fram til ny kommune var etablert:

- Noverande Vindafjord består av tidlegare Vindafjord og Ølen kommunar.
- Ølen hadde rådgjevande folkerøysting ved kommunevalet 1999 om skifte av fylke.
- Søknad om å skifta fylke sendt 17 sept. 1999

Vital og sentral

Prosessløp fram til ny kommune var etablert:

- Søknad om å skifta fylke avgjort i Stortinget i kommuneproposisjonen 07.06.2001
- Rogalandskommune frå 01.01.2002

Vital og sentral

Prosessløp fram til ny kommune var etablert:

- Rådgjevande folkerøysting om kommunesamanslåing 17.02.2003
- Vedtak om samanslåing seinare i 2003.
- Ny kommune i drift frå 01.01.2006

Vital og sentral

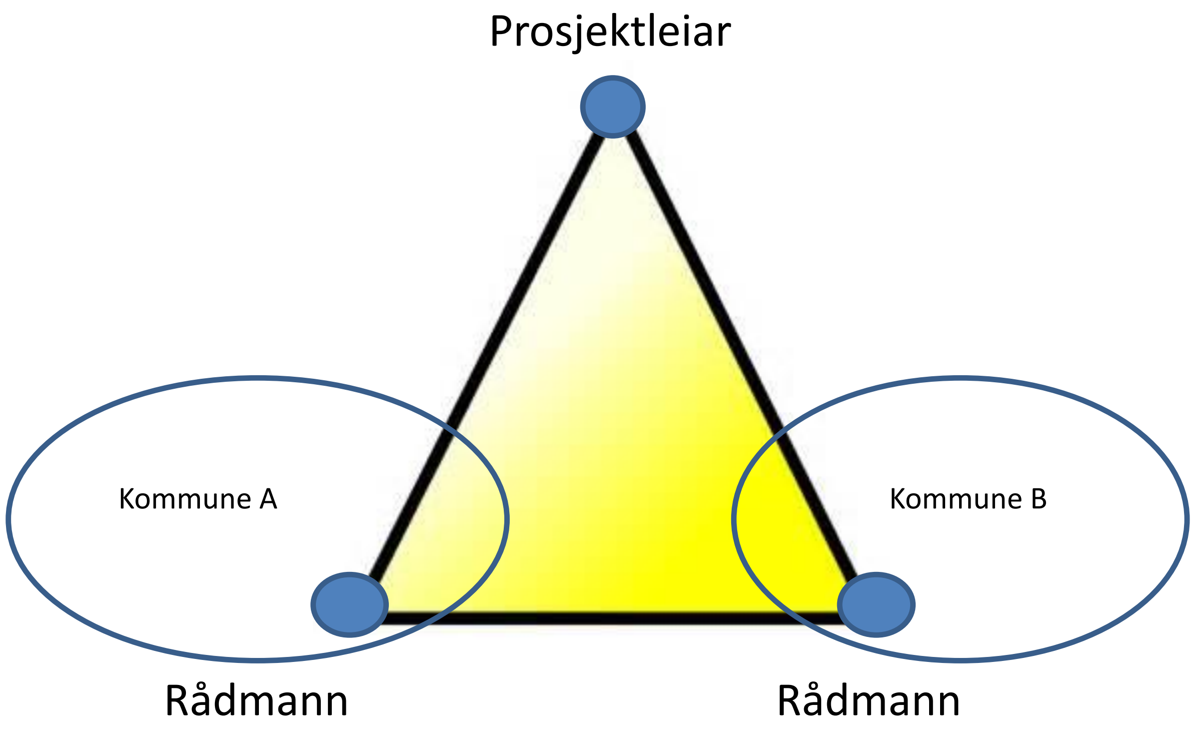

Viktig med klare ansvarsliner og ryddige prosessar i prosjektfase

« Ikkje vent til ting ikkje skjer»

- …Det er i samanslåingstider at prosjektmidlar er tilgjengelege.

- Vi fekk sett arkivspørsmål raskt på dagsorden i prosjektet, og arkivtenesta vart involvert i:
  - Planlegge avslutning og bevaring
  - Organisering av ny arkivteneste
  - Representert i val av fagprogram

Vital og sentral

Faste premissar som vart lagt:

- Kommunane som vert slått saman opphøyrer som organ og arkivskaparar.Det inneber avslutting på alle arkivområde. Proveniens
- Den nye kommunen opprettar ny arkivordning
- Avslutta arkiv skal avleverast til depot

Arkivverket rettleiar 2007

Vital og sentral

Vår planlegging

- Prosjektgruppe for arkivtenesta blei oppretta
  Mandat:
  - Framlegg til framtidig struktur og organisering.
  - Handtere avslutning for arkiva i dei gamle kommunane
  - Legge prinsipp for framtidig arkivering (Elektronisk og papirarkivering)

Vital og sentral

Omfang som prosjektet skulle sjå på:

- Saksarkiv
- Dokumentasjon knytt til rettar.
- Helse-,pleie-,sosialarkiv
- Personalarkiv
- Arkiv på andre særområde.

Vital og sentral

Gjennomføring

Prosjektgruppa var operativ frå mars 04 til mai.05. Relativt grundig innstilling vart lagt fram og vedtatt utan endringar for den nye kommunen.

Vital og sentral

Arkivmateriale gikk tapt i kommunesammenslåing

ADMINISTRASJON. En av fem kommuner tar ikke arkivet med på råd i prosessen mot sammenslåing. Men det bør de snarest gjøre, anbefaler seniorrådgiver i Vindafjord kommune, Jan Husebø. Han snakker ut fra dyrekjøpte erfaringer.

Vital og sentral

Vital og sentral

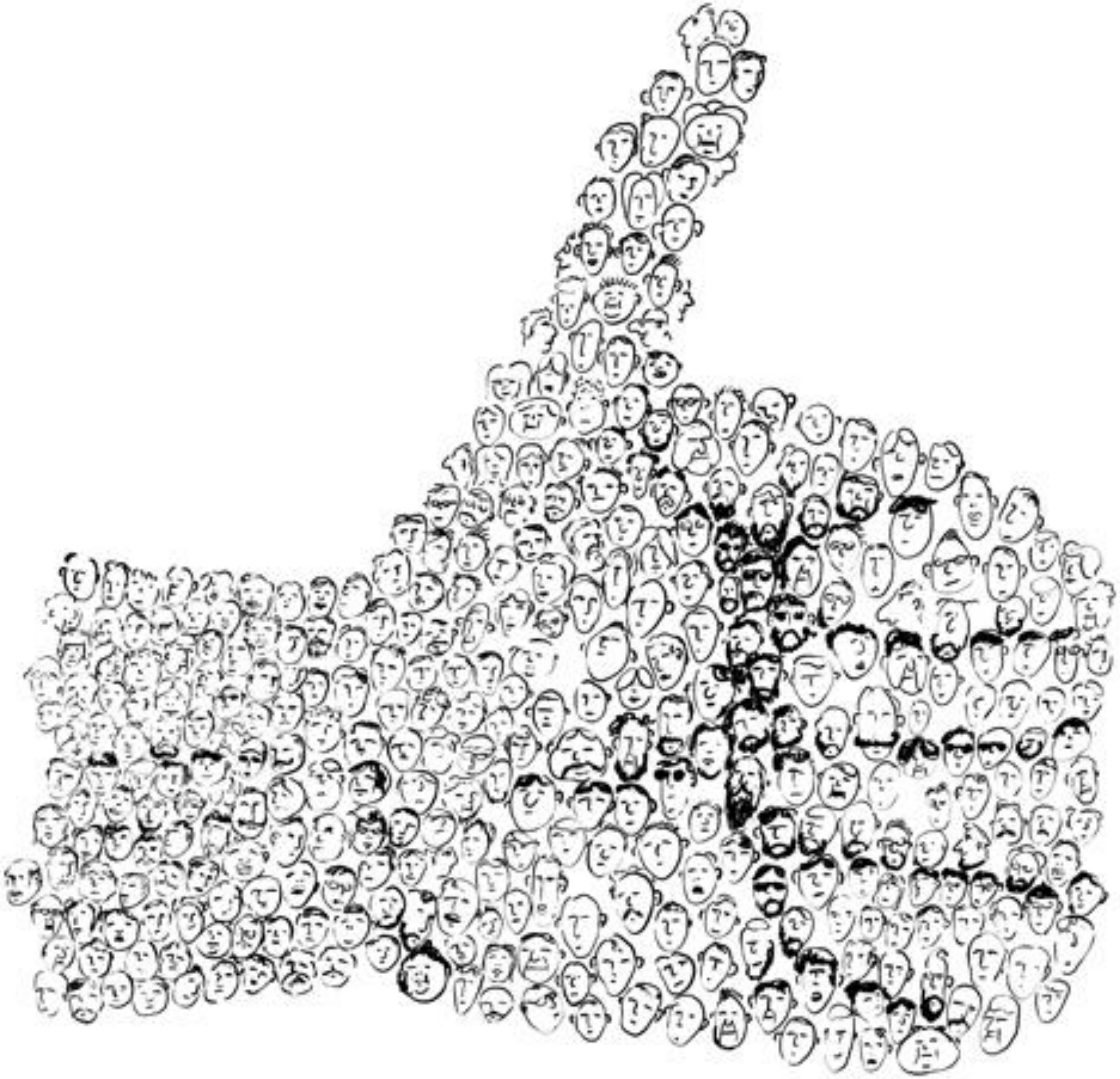

Gjennomføring

Skarpt periodeskilje

«Alle arkivseriar i Ølen og Vindafjord som vert berørt av samanslåinga skal avsluttast som aktive arkiv 31.12.05. Dvs. der skal ikkje leggast nye dokument i desse arkiva og arkiva skal fysisk vera skilde frå arkiva som byrjar 01.01.06. §5-3, § 3.22 og 3-23 skal følgjast.

Vital og sentral

Gjennomføring

Unntak frå skarpt periodeskilje:
«-Unnataket er arkivseriar som ikkje vert berørt av samanslåinga t.d barnehagemappene i ein barnehage. Arkivplanen vil koma med ei fullstendig opplisting av kva arkivseriar som skal avsluttast og kva seriar som kan gå vidare.»

Vital og sentral

Gjennomføring

Avlevering til depot:
«Alt avslutta arkivmateriale som er eldre enn 10 år skal leverast til depot.
Unntak: Gards- og bruksnr arkiv og seriar som ikkje var periodiserte.

Vital og sentral

Men ….:

- Etterpåklokskap er verda sin mest presise vitskap

- Erfaringane fortel oss at god planlegging er ikkje nok.

- Det sjølvsagte er ikkje sjølvsagt

Vital og sentral

Vital og sentral

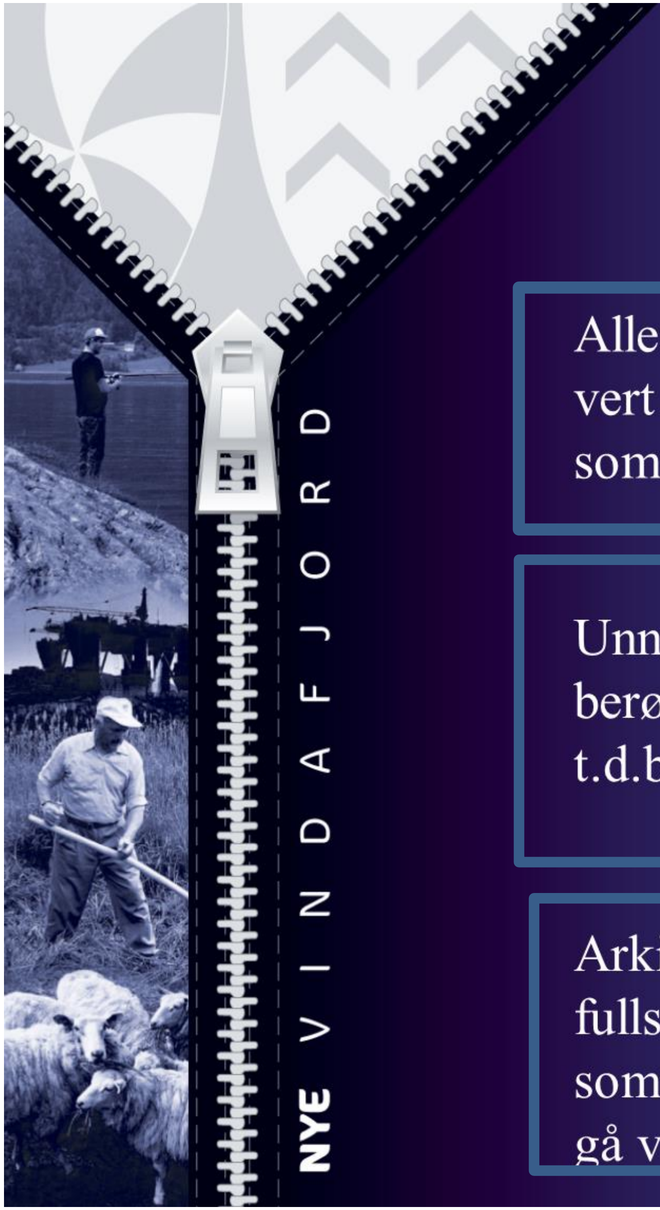

Føringar frå Prosjektgruppa

Alle arkivseriar i Ølen og Vindafjord som vert berørt av samanslåinga skal avsluttast som aktive arkiv 31.12.05

Unnataket er arkivseriar som ikkje vert berørt av samanslåinga t.d.barnehagemappene i ein barnehage.

Arkivplan for Vindafjord vil koma med ei fullstendig opplisting av kva arkivseriar som skal avsluttast og kva seriar som kan gå vidare.

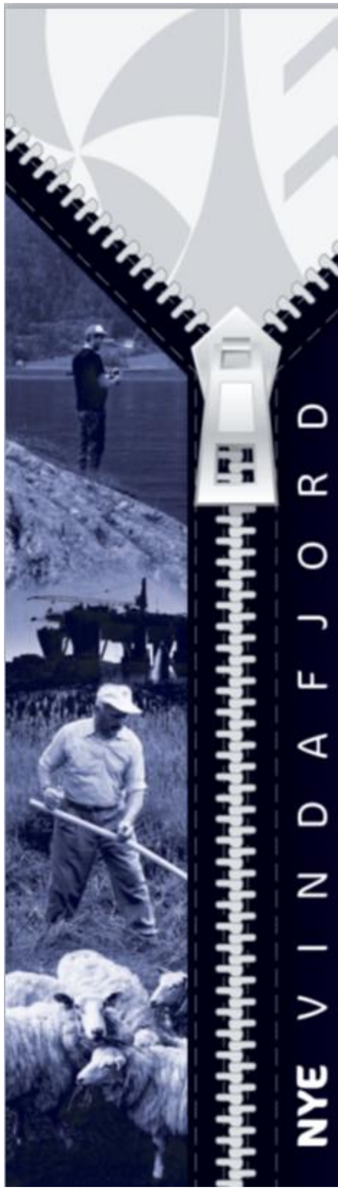

Eksempel:
Ølen - Personalarkiv.
Vindafjord - Fleire personalarkiv

↕

Nye organisasjonen sin trong for opplysningar og for å "ha med " kunnskapen

Erfaringar i etterkant

- Ulik bedriftskultur i dei to kommunane.
  - ***«Gjør du tingene slik du alltid har gjort dem, vil du ende opp slik du alltid har vært!»***
- For lite vektlegging av kommunikasjon i alle fasar av samanslåinga.
- Proveniensprinsippet blei ikkje forstått godt nok i organisasjonen
- Opplæring vart for lite vektlagd.

Vital og sentral

- Brukte for lite tid til å involvera eigen organisasjon, personar som arbeidde med arkiv ute i einingane.

Vital og sentral

- Sammenslåing = gyllen sjanse til å skape nytt.
- Organisasjonsutvikling
- Dette krev ressursar og innsats.

Vital og sentral

Organisering

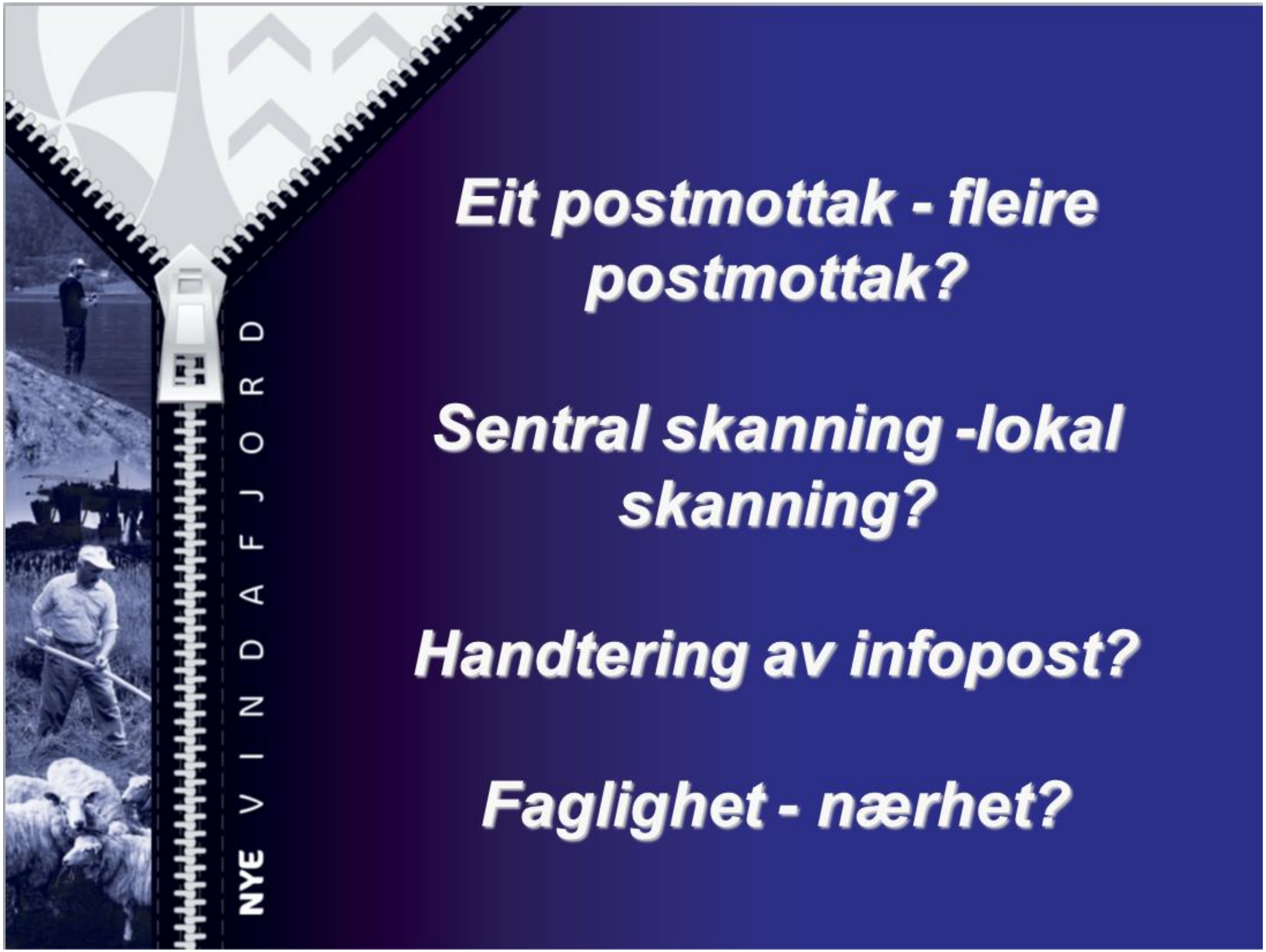

Vital og sentral

Breiband

Nye Vindafjord kommune

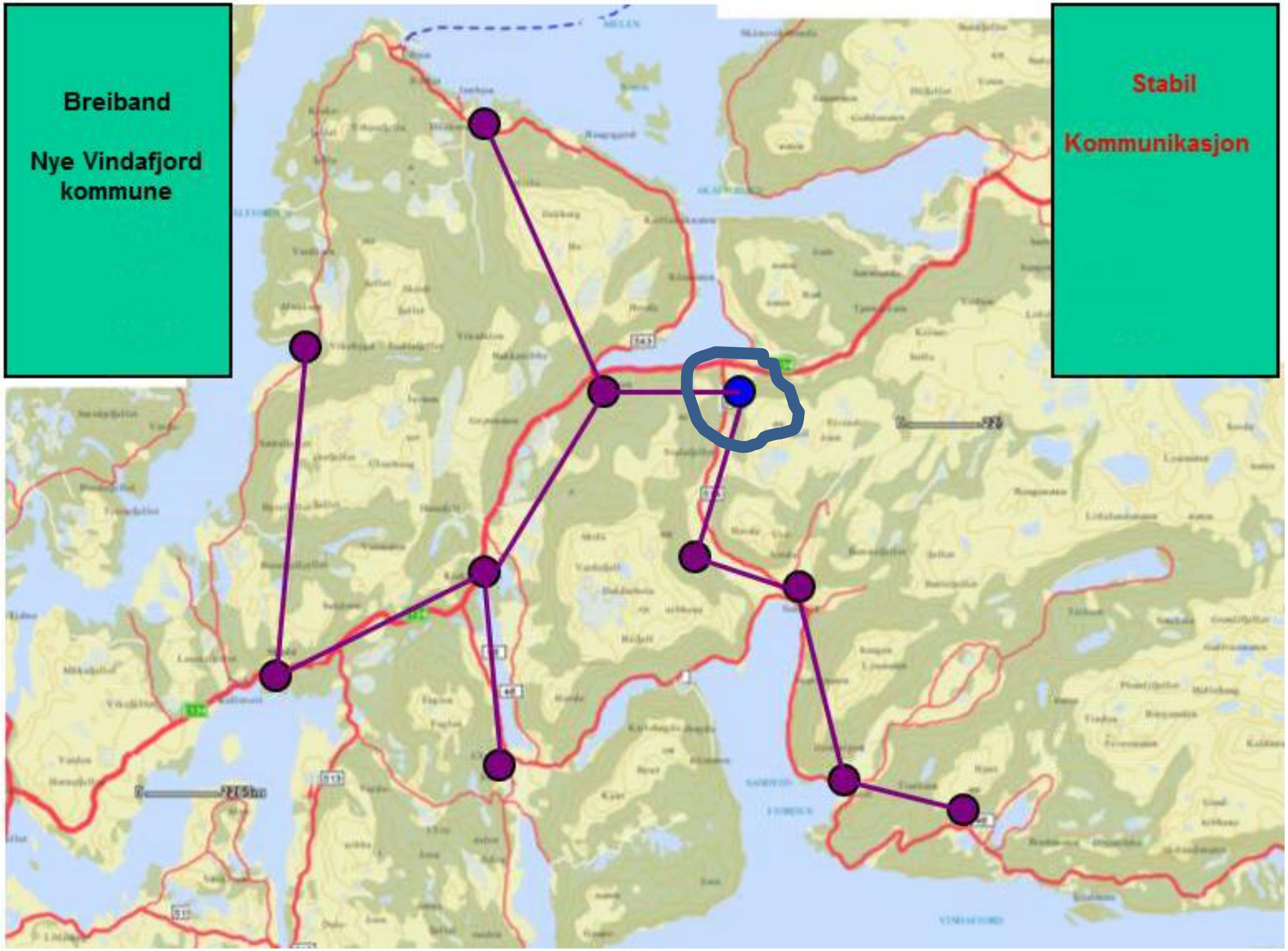

Stabil

Kommunikasjon

Vital og sentral

Vital og sentral

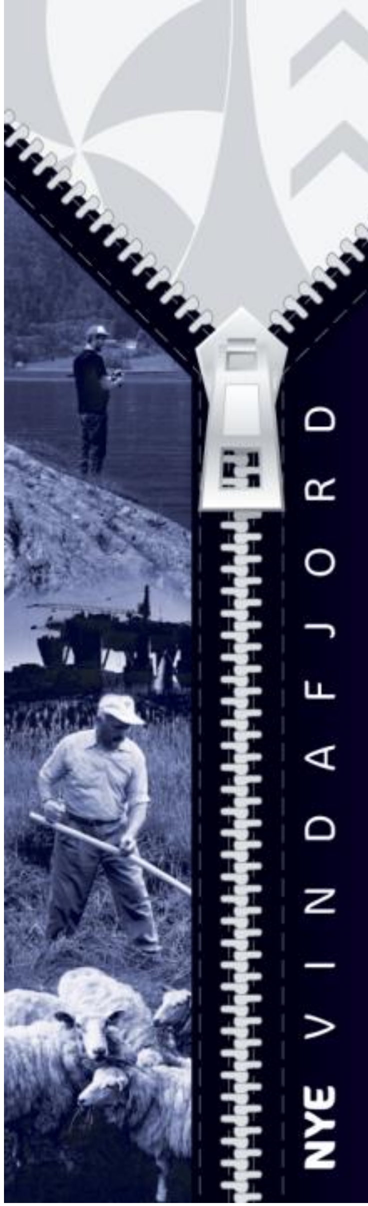

Sentralarkiv – Fysisk desentralisert

Sentralarkiv der framtidig saksarkiv er fulldigitalisert og sentralarkivet er identisk med saksdatabasen. Tre postmottak og skanningstasjonar : Ølen, Sandeid og Vikedal
(I tillegg vil ytre einingar som barnehagar, skular etc ha eigne postmottak). Det som må samlast på av papir i det nye arkivet (møtebøker etc) vert samla i Ølen

Vital og sentral

Erfaringar i etterkant

- Valg av arkivmodell pulveriserte ansvar og svekka faget.
- For lite fokus på ordinær drift ETTER samanslåing.
- Praktiske kompromiss svekka arkivprinsipp.
  - t.d. balansegangen mellom kva som var praktisk å ha med av opplysningar frå gamle kommunane inn i nye system.
- For lite innsats lagt på systemsida, fordi at ressurspersonar får kvardagen til å fungera. («Sovepute»)
- Avlevering av elektroniske system har vist seg langt meir komplisert enn vi trudde.

Kva nådde vi?

- Svært mykje arkivmateriell ordna og deponert hos IKAR
- Nye forskriftsmessige arkivlokale.
- Har i dag betre oversikt over samla arkivsituasjon i kommunen og veit om våre sterke og svake sider.
- **TTT**
- **Framleis er der arbeid relatert til samanslåinga 10 år etter at Vindafjord og Ølen slo seg saman.**

Vital og sentral

Viktigaste endring frå 2006 -2016

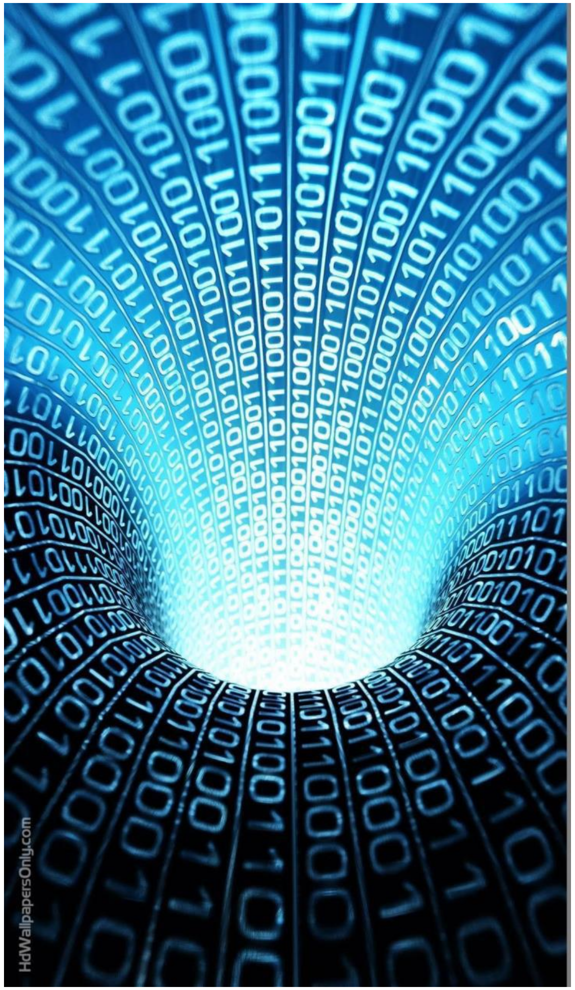

Paradigmeskifte - fra papir til fullelektronisk arkivering .

Skaper vesentleg større utfordringar enn dei vi hadde.

Vital og sentral

Mine råd

- På tidleg tidspunkt i planprosessen prioriter arbeid med å **få detaljert oversikt over** eksisterande arkiv i kommunen som opphøyrer. **(Ha oppdatert arkivplan)**
- **Ver proaktiv som arkivleiar**
- Arbeid for å få oppretta nødvendige prosjekt/arbeidsgrupper med tilstrekkelege ressursar til å gjennomføra ein god overgang.
- Ikkje gløym at der må leggast til rette for nødvendige ressursar til dagleg drift også i arkivet i den nye kommunen.
- Bygg ei sterk fagleg sentralarkivteneste
- Informer,informer,informer.
- Fokuser på bevaring, men også kassasjon
- Sørg for at arkivmessige krav vert tatt med i kravspesifikasjon når nye IT system/fagprogram skal kjøpast inn
- Aksepter at ting tar tid.

Vital og sentral

Nyttig informasjon

Arkivverket sine eigne informasjonssider om kommunereformen
http://www.arkivverket.no/arkivverket/Offentleg-forvalting/Kommunereform

Temahefte frå Kulturrådet om Kommunesammenslåing og arkivspørsmål. Frå 2005. Framleis aktuell.
http://www.kulturradet.no/vis-publikasjon/-/publikasjon-kommunesammenslaing-og-arkivsporsmal

Vital og sentral